

Kesubos 72a – I sinned. Now Divorce Me

הידושי הריטב"א מסכת כתובות דף עב עמוד א

מנא ידע. פריש"י ז"ל מי הודיעו אחרי כן שהוא בא להוציאה, ואם תאמר ולימא ליה כגון שהודית אחרי כן, וליכא למימר כדפריש הראב"ד ז"ל שאין אדם נאמן לשום עצמו רשע, שאין אומרים כן לענין תשלומי ממון שהמודה לחברו שגזלו או שחבל בו או שגנב ממנו חייב הוא לשלם ממון ולא אמרו אלא שאינו משלם קנס על פי עצמו, אבל י"ל דלא מסתברא לן לאוקמי כשהיא מודה ברשעותה דמילתא דלא שכיחא היא.

ברכת שמואל - חלק א

זנות לענין ממון ואינו נאמן לענין איסורין.
אולם לענין עוברת על דם חזינן דפריך נגמרא ככתובות (ע"ב) מאכילתו שאינו מעושר כיכי דמי, אי דיע נפרוש, אי דלא ידע מאי ידע וכו'. ופריך הראב"ד דלמא מיירי כגון שהודית בעלמה שהכשילתו, ופי' הראב"ד דלא מהימנא דאין אדם משיס עלמו רשע, ולכאורה קשה הא הודאת בעל דין כמאה עדים דמי וכמו שהמכו עליו הריטב"א וכו' שס. אולם ביאור דכריו הק' הוא, דלענין עוברת על דם מה שמפסדת פי"ז כתובתה לא משום דמעשה כוז מפסידתה כתובה, אלא דפי"ז דיש לה דין עוברת על דם לפנינו בזה הפסידות חכמים כתובתה, אבל אם אין לה נאמנות לפשות אח עלמה רשע לפני כנ"ר משום דאין אדם משיס עלמו רשע, אפי' אם קמי שמיא גליא דהיא חשודה מ"מ יש לה כתובה, דמה שהפסידות חכמים כתובה הוא פי"ז דיש לה דין עוברת על דם ולא דמעשה כוז מפסידתה כתובה וע"כ כ"ז דלא מהימנא לגבי דין לענין שתחוק לפנינו לעוברת פי"ד לא מהימנא כוז הודאת כפ"ד.

הידושי הריטב"א מסכת כתובות דף עב עמוד א

הרמב"ם ז"ל (פכ"ד מהל' אישות הט"ז) כתב שהעוברת על דת יהודית אפילו הבעל רוצה לקיימה הפסידה כתובתה דמה טעם תקנו חכמים כתובה לאשה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה וכיון שהיא פרוצה ניהא לן שתהא קלה בעיניו להוציאה, ורוב רבותי ז"ל חולקין עליו בזה

שולחן ערוך חושן משפט הלכות עדות סימן לד סעיף א

רשע פסול לעדות ואפי' עד כשר שיודע בחבירו שהוא רשע ואין הדיינים מכירים רשעו אסור לו להעיד עמו אע"פ שהוא עדות (ל' הרמב"ם פ"י מעדות) אמת ואצ"ל עד כשר שהוא יודע בעדות לחבירו וידע שהעד השני שעמו עד שקר שאסור לו להעיד

פתחי תשובה חושן משפט סימן לד

א) אסור לו להעיד עמו. עיין בתשובת חות יאיר בסוף הספר בהשמטות [נמצא בסי' ט"ו בד"ה האמנם] שכתב, דצ"ע לדינא אם ראובן מבקש מלוי שיעיד לו נגד שמעון עדות אמת, רק שלוי יודע שפסול הוא מחמת נגיעה או קורבה או מחמת עבירה, רק שהבית דין לא ידעו, אם רשאי להעיד. ובמחמת עבירה צ"ע יותר כי איך יעשה, אף אם יפרסם קלונו, אין אדם משיס עצמו רשע, לכן אם לא יגיד

עובר. ואת"ל הלא ק"ו הוא ממ"ש רז"ל [שבועות ל' ע"ב] מקרא [שמות כ"ג ז'] דמדבר שקר תרחק, שלא יצטרף עם חבירו שיודע בו שהוא רשע להעיד, וא"כ ק"ו בידוע בעצמו, ע"כ נפרש שם שר"ל לא יצטרף עמו להיות אצל הדבר לעד או לחתום שטר, ובזה אפשר דק"ו אם יודע בעצמו, ובכה"ג נמי מיירי חזרה דמועלי שבועות דלקמן סעיף ל"ג, משא"כ אם כבר ראה וזה מבקש ממנו שיעיד, עכ"ל

ועיין בקצוה"ח לעיל סימן כ"ח באמצע סק"ח מה שכתב בשם אחיו בזה. ועיין באורים לעיל סימן כ"ח סק"ג שהביא דברי החות יאיר הנ"ל בקצרה וכתב עליו וז"ל, ונראה דאם הוא פסול משום קורבה ודאי דלא יעיד (או) [אלא] יבוא ויגיד לב"ד קרוב אני, אבל מחמת עבירה, כיון דאין ידוע אלא לו, הרי אין אדם נפסל על פי עצמו. ועוד, הטעם דפסול רשע להעיד הוא (דנחשב) [דנחשד] להעיד שקר, וא"כ הוא דיודע בנפשו דהאמת אתו למה לא יעיד. וכן הטעם בפסול מחמת נגיעה, דכל (ה) טעם הפסול, דיעיד שקר, וא"כ הוא שיודע בעצמו שהאמת אתו למה לא יעיד, ועיין לקמן בסימן ל"ז [בהג"ה סעיף י"ז ובתומים סק"א] אם הנוגע יכול להעיד לחובה, עכ"ל

ובנתיבות המשפט שם [משה"כ סק"ב] הסכים עם האורים בדין הפסול מחמת קורבה וגם בדין הפסול מחמת עבירה, אך בענין פסול מחמת נגיעה חולק עליו, וכתב דאם יודע בעצמו שהוא נוגע לא יעיד כו', ע"ש. ועיין בתשובת חתם סופר חלק יו"ד סי' י"א הובא בפ"ת ליו"ד סימן ב' (סק"ג) [סק"ד] ע"ש

קצות החושן סימן כח

עוד כתב אחי להקשות במה דאמרינן בטעמא דחוץ לב"ד יכולין לחזור ולהעיד משום דלא נפסלו משום דיכולין לומר שכחנו, והקשה נהי דאנן מכשירין אותו מהאי טעמא, מ"מ כיון דהעד בעצמו יודע שעבר במזיד ופסול הוא אסור לו להעיד אפילו עדות אמת, וכמ"ש בחות יאיר בהשמטת ספרו (סי' ט"ו) מי שהב"ד אין יודעין מרשעתו אסור לו להעיד כיון שהוא יודע בעצמו דרשע הוא. והעלה בזה אחי הנ"ל דע"כ לא בעינן תשובה מפורסמת אלא לעבירה מפורסמת (עיין סימן ל"ד סעיף כ"ט), אבל כל שאין הב"ד יודעין כלל אלא הוא בעצמו יודע נגעי לבבו סגי ליה נמי בלב לעשות תשובה והיינו לחזור מרשעתו וסגי ליה, ומש"ה יכול לחזור ולהודות ושיקבל על נפשו שלא לעשות עוד כזה. אך הגם דשפיר קאמר בזה להך דינא דחות יאיר אבל אכתי מתניתין לא מתרצא, דכיון דהעד בעצמו יודע שאינו מתחרט ועדיין עומד בכסלתו א"כ איך יכול להעיד, ואע"ג דיכול לעשות תשובה אינו מחויב בתשובה כדי להעיד, וכל פסול עבירה יכול לעשות תשובה המועיל ואפ"ה כל זמן שיודע בעצמו שאינו מתחרט אינו מחויב להגיד ואין עליו עונש דאם לא יגיד ונשא עונו כל זמן שלא עשה תשובה.